

AMIGOS DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad versijnt elken Zaterdag.
Abonnementprijs voor Curacao, Bonaire,
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
voortbetaaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentie van 1 tot 7 regels
fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,075.

BUREAU VAN DIT BLAD

OP CURAÇAO,

PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

De Agentuur

ten huize van de Heeren

JAN ELLIS, Curacao. — Otrabanda.
JEAN CAPRILES, Aruba. — Playa.
JOSE A. ROSA HERRERA, Bonaire. — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres
luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan for Curacao, Bonaire i Aru-
ba fl. 10,— pa aña.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 te 7 regel, fl. 0,50, cada
regel mas fl. 0,075.

SCHIEPSTIJDINGEN.

aankomst alhier:

28 Maart Harrison van Liverpool.
3 April Maracaibo „ Maracaibo.
3 „ Caracas „ New-York.

CALENDARIO.

Maart-April.

28 DE DOMINGO di Curacao.
29 LUNA. S. Estacio, oh.
30 MARTES. S. Juan Camacho, oh.
31 DAZON. Sta. Cornelia v. i m.
1 DIERES. S. Venancio, oh. i m.
2 VIERNES. S. Francisco di Paula, c.
3 SABRA. S. Ricardo, oh.

STAND DER MAAN.

N. M. 4 April 9 ure 55 m. A. M.

Opkomst der Zon:

30 Maart 5 ure 54 min.

Ondergang der Zon:

30 Maart 6 ure 6 min.

SCHIEPSTIJDINGEN.

vertrek van hier:

5 April Philadelphia naar New-York
7 „ Maracaibo „ Maracaibo.
16 „ Caracas „ New-York.

EENE LAAG-EN LAFHEID

VAN DE

VIJLE PERS.

Verscheiden Nederlandsche bladen hebben zich in het begin der vorige maand met verontwaardiging uitgelaten over de ongewissheden, waaraan „een gedeelte der bevolking“ te Tilburg zich zou hebben schuldig gemaakt bij de begrafenis van een joodschen ingezetene. Natuurlijk, was de aanklacht tegen de onverschilligheid der ultramontaanse bevolking tusschen de regels te lezen. „Ieder“—zegt de Tijd van 5 Febr.—die in het zuiden van ons Land ook maar eenszins bekend is, kon reeds *a priori* verklaaren, dat de beschuldiging valsch was. Een begrafenis verstoren, omdat de overledene een Jood was..... zoo iets kan in onze zuidelijke provincien niet voorkomen.”

Wat eigenlijk gebeurd is, wordt duidelijk uit volgend ingezonden schrijven, opgenomen in de *N. Rott. Ct.* van 4 Februari II.

Het schrijven luidt als volgt:

Tilburg, 3 Februari 1886.

Mijnheer de Redacteur.

In uw nummer van gisteren komt een schrijven voor uit Tilburg, waarin—en zeer te recht—grootte verontwaardiging doorstraalt omtrent de wanordelijkheden, welke jl. Zondag bij een joodsche begrafenis hebben plaats gehad.—Ik zeg „zeer te recht“, maar toch is het bericht zelf niet „recht“.—Uw co-responsent deelt feiten mede, zonder daaraan verbonden omstandigheden te vermelden, welke van grooten invloed waren op de feiten zelve en het door uw berichtgever uitgesproken oordeel van „godsdiensstaat“ grootendeels wijzigden. De zaak is van belang genoeg, om haar even nader toe te lichten, opdat men niet een verkeerd denkbeeld opvatte omtrent onze stad. En dit gebeurt, want het *Nieuws van den Dag* schrijft heden reeds: „Een gedeelte der bevolking maakte zich schuldig aan wanordelijkheden enz.“ terwijl de *N. R. Ct.* alleen schrijft over het „gepeupel“. Dat verschilt!

Doch laat ons nu de feiten met haar omstandigheden kortelijk samenvatten. De heer Samuel Mozes Catz, van oude geachtte tilburgsche familie, zelf aan het hoofd staande van een beduidende koopmanszaak, komt jl. Woensdag-avond te zes uur van een reis terug en overlijdt dienzelfden avond nog vóór middernacht. Ik overdrijf niet, door te zeggen dat die plotselinge dood den volgenden ochtend algemeen ontstel-

tenis verwekte bij groot en klein. Ieder kende Sam Catz, zooals hij bij verkorting werd genoemd, en ieder achtte hem: als mensch om zijn deelname in alles wat, naar zijn meening, het algemeen belang en dat van zijn naaste kon bevorderen, als handelman om zijn rechtshapenheid. Hij had te Tilburg wezenlijke handelsvrienden! De naam van den overledene zweefde op ieders lippen.

Nu kwam de vraag bij het publiek: wanneer wordt Catz begraven?—Zondag-ochtend te elf uur.—Was het nu wonder, dat de kleine burgerij, welke op goeden grond kon veronderstellen, een „plechtige“ begrafenis te zien, reeds tijdig in grooten getale opkwam, om getuige te zijn van dat schouwspel? Immers neen! 't Was Zondag, en ons werkvolk is niet altijd vrij, wanneer er iets bijzonders te zien is. De straat, waarin het sterfhuis staat, was dan ook reeds vroeg bezet door een nieuwsgierige menigte met haar daarvan onafscheidelijk gegons; maar van wanordelijkheden is daar geen sprake geweest!

Eindelijk trok de stoet op; een veertiental rijtuigen volgden met nog tal van voetgangers, meestal bureu, die het lijk tot buiten de kom der stad wilden begeleiden, de lijkkoets. In die rijtuigen waren, behalve familie en bekenden, zeer veel andersdenkenden, zowel Protestanten als Katholieken, gezeten, en ware het niet Zondag-ochtend geweest, waarbij men reukering te houden heeft met de voorgeschreven godsdienst oefeningen, dan zou de rouwstoet zeer zeker nog veel grooter omvang gehad hebben. De stoet komt aan het op meer dan een halfuur buiten de stad gelegen kerkhof. Zoodra de deelnemers daaraan op het kerkhof zijn, worden de hekken gesloten, en de ingang door de politie bezet. Ieder begrijpt dat er slechts één stem noodig is, om het volk, dat zich, om den tijd te verdrijven of om het slechte, onstuimige weder in onderscheiden herbergen onderweg had „te goed“ gedaan, en zich nu om het kerkhof verdringt, in een luidruchtig „hoora“ te doen uitbarsten. Het eene volgde het andere, en werkelijk, ieder weldenkende schaamde zich toen.

Maar, laten wij er dadelijk bijvoegen—en dat vooral, M. de R., heeft uw co-responsent verzuimd te vermelden—dat, zonder onderscheid, ieder het gebeurde betreurt; dat in alle kringen, van welke richting ook, een streng afkeurend oordeel wordt uitgesproken over het gebrek aan eerbied, aan een doode, en nog wel een algemeen geachten doode, verschuldigd.

Maar het gaat niet aan, een bevolking van meer dan 80,000 zielen of een gedeelte daarvan aansprakelijk te stellen voor hetgeen eenige meer of min door drank of van nature opgewonden personen in het leven roepen. Ik-zelf, als een geboren Tilburger, mag zeker daarover medespreken,—en dan herhaal ik, wat ik reeds zoo dikwerf in bijzondere gesprekken heb

te kunnen geven: iedereen die hier woont, of die hier komt, geniet de hem verschuldigde achting en is welkom in de gezelschapskringen, onverschillig welke zijn geloofsbelijdenis is—mits hij zij een fatsoenlijk man en begrijpe dat voor aangenaam maatschappelijk verkeer de Tilburgers niet hem, maar hij de ingezetenen van Tilburg behoeft. En dat is trouwens overal hetzelfde!

Immiddels, hoogachtend,

J. KALTNER.

Een paar weken later schreef nogmaals de *Tijd* over de Tilburgsche quaestie: of liever, naar aanleiding van een feit, dat daarmede in verband staat, stelde dat blad eene laag- en lafheid der vijle anti-katholieke pers geducht aan de kaak. Wij lezen in haar nummer van 17 Februari:

„De Roermondsche *Volksvriend*, een schiedblad, in den regel te vies, om het ook zelfs met handschoenen aan te vatten, en waarvan de naam door de katholieke bladen zonder noodzakelijkheid niet genoemd wordt, bevatte, onder meer ander vuil, dezer dagen een gefingeerden brief, waarin Z. D. H. de bisschop van 's-Bosch den zeereerw. deken van Tilburg een berisping toedient over de onverschilligheid der Tilburgers, door hen bij de begrafenis van een Jood aan den dag gelegd. Onze lezers herinneren zich, hoe in de *N. Rott. Ct.* zelve door een ingezetene van Tilburg de zaak in het ware licht werd gesteld, en hoe daarbij bleek dat godsdienstige onverschilligheid met de weinig beteekenende ongeregeldeheden, die op zekeren Zondag-morgen hadden plaats gevonden, volstrekt niets had uit te staan. Het feit, dat de Roermondsche *Volksvriend* niettemin uit dit geval munt tracht te slaan voor zijn godsdienststaat, achten wij te natuurlijk dan dat wij ons de moeite zouden geven, de aandacht onzer lezers er bijzonder op te vestigen: zelfs de vraag, of het wettelijk geoorloofd is een ondergeschoven stuk in een courant op te nemen; met onderschrift † [get.] *Godschalk, bisschop van 's-Bosch*, willen wij onbeantwoord laten. Wat echter niet onvermeld mag blijven, is, dat er menschen, dat er bla-

den—één blad althans—gevonden worden, die een zoogenaamd bisschoppelijk schrijven voor echt houden, waarin o. a. het volgende gelezen wordt:

Ik hoop—en hiernede sluit ik—dat gij en alle geestelijken, paters en nonnen, die onder uw bevel staan, in de toekomst zult leeren, dat alle menschen zijn kinderen van denzelfden God; dat het *God* onverschillig is op welke wijze Hij wordt vereerd; dat geen menschekind het recht heeft, zijn wijze van vereering de eenige ware te noemen.

Het blad, hetwelk de verregaande domheid beging dezen en soortgelijke onzin voor goede munt op te nemen, is het *Twentsch Zondagsblad, Nieuws- en Advertentieblad*, uitgever W. Hilarius Wzn., te Almelo.

Of dit orgaan veel katholieke lezers telt, is ons onbekend; zóoveel is zeker, dat de opname van het bedoelde stuk—het moge onkunde of kwado trouw geweest zijn—overvloedig bewijst, dat het voor Katholieken allerminst een veilige en betrouwbare gids mag genoemd worden.

De Oregon vergaan.

De „Cunard-lijn“ beroemde er zich tot nog toe op, geen harer stoombooten, die tusschen New-York en Liverpool varen, verloren te hebben. Even als de schepen dezer Maatschappij voor de snelste en best ingerichte doorgaan van alle Engelsche Lijnen, zoo hebben zij ook den naam van de veiligste te zijn; de bekwaamste kapiteins, de geoeffendste en meest vertrouwde bemanning te bezitten. Te schrikbarender werkte daarom de tijding, die zich den 15u Maart in het beneden deel der stad New-York verspreidde, dat de Oregon, met de „Etruria“ het fraaiste en snelste schip der Cunard-lijn, niet verre van Sandy Hook gezonken is. Om halfvijf uren des namiddags werd van Fire-Island getelegrafeerd: „Stoomboot Fulda van Bremen via South-„ ampton, op de hoogte van Fire-Is-„ land, bericht met signalen, dat de „stoomboot Oregon gezonken is; de „passagiers bevinden zich allen aan „boord van de Fulda.”

De volgende bijzonderheden betreffende deze zeeramp dankt de New-Yorker Staatszeitung door middel van haar reporter aan de welwillende mededeelingen van den kapitein der verongelukte stoomboot, den heer Cottier.

„Heden (Zondag) 's morgens om 4 uur 20 minuten werd de „Oregon“ op 5 mijlen afstand van den Fire-Island-vuurtoren tusschen Shinnecock en Fire-Island, door een onbekenden driemastschoener, die met kolen geladen was en onmiddelijk na de ramp zonk, aangevaren. De stoomboot had over het geheel 896 personen aan boord, die allen gered en op de stoomboot *Fulda*, welke dien nacht de „Bar“ passeerde, gebracht werden. De „Oregon“ werd vlak voor de Salon getroffen en kreeg een lek waar men met een wagen doorheen had gekund. Het water stroomde het schip binnen en welderwijze, dat de ijzeren beschotten, welke de afscheiding vormen der afzonderlijke compartementen, geen weerstand konden bieden, te meer daar het lek juist ter plaatse van de samenklamping der afdeelingen was geslagen. Onmiddelijk na de botsing stormden de passagiers het dek op; de booten werden klaar gemaakt, en ondanks den ontzettenden angst en de gejaagtheid der opvarenden werd de tucht flink gehandhaafd. Vrouwen en kinderen werden het eerst in de booten gebracht. De schoener „Tanny“ en de loodshoot N° 11 alsmede de schoener „The Phantom“ namen ons op en brachten ons naar de *Fulda*.

De *Fulda* had met de passagiers van de *Oregon* 1800 personen aan boord, die natuurlijk haar tusschendeek zoowel als haar 1e en 2e kajuit meer dan ruim gevuld hadden. Nog werd van de officieren der „Oregon“ vernomen, dat de wacht aan boord kort vóór de aanvaring was afgelost; op den brug bevond zich de eerste officier, de heer Matthews; deze had 10 of 20 minuten vóór het noodlottig oogenblik de lichten van den schoener gezien en de *Oregon* hield af naar stuurboord; maar deze wending scheen aan boord van den schoener niet verstaan te worden, en toen men naar bakboord wilde zwenken, was het reeds te laat en de botsing onvermijdelijk. Van dat vaartuig heeft men sedert niets meer gezien of gehoord; men geloof, dat het gezonken is. Overigens is men overtuigd dat er van wege den kapitein op het stuk van voorzorgsmaatregelen niets verzuimd is geworden, en dat het ongeluk, menschelijker wijze gesproken, niet te voorkomen is geweest.

Men weet niet, of het schip nog gelicht kan worden; in allen geval zal de lading, grootendeels bestaande uit mode-artikelen, wel voor het merendeel bedorven zijn. Van de post werden alleen de stukken gered, die zich in de brievenzakken bevonden.

De „Oregon“ deed haar eerste reis naar Amerika in Oct. 1883. De terugreis van New-York naar Liverpool legde zij af in 7 dagen, 8 uren en 33 minuten. Het was een prachtige stoomboot, met haar 5 dekken geheel ingericht volgens de hoogste eischen welke tegenwoordig aan de scheepsbouwkunst gesteld worden. Haar lengte bedroeg 520 voet bij een breedte van 54 met een diepgang van 40 voet; haar tonnemaat was 7500 ton. Over haar geheel was zij in elf waterdichte compartementen afgedeeld; negen ketels uit staalplaten leverden den noodigen stoom; de machines hadden 12,000 paardekracht. Het allerlaatst hebben hare 10 groote reddingsbooten de uitnemendste diensten bewezen. In eerste maanden van verleden jaar toen de verwikkelingen tusschen Engeland en Rusland naar aanleiding der Afghaansche quaestie op het hoogst gestegen waren, was er sprake van dat de „Oregon“, die een paar duizend man gemakkelijk kon vervoeren, door de Engelsche Regeering voor een transportdienst zou worden opgeëischt. Hiervan is echter niets gekomen; echter had het vaartuig eerst sedert het najaar van 1885 zijn reizen weder geregeld naar New-York voortgezet.

NOTICIA.

Ganja, ganja hopi; di mentira lo keda semper algo.

Segun un courant protestant Sprok-

kelaar, nan a haja ultimamente den biblioteca (cual?) di Paris un manuscrito di 1573, conteniendo *Aviso* di tres obispo di mas sabirnan di Roma, n'e tempoe aja, dirigir na Papa Julio III, *riba medionan di mas capaz pa tene Iglesia Romana na bida*.

Na fin di e manuscrito-ai nan ta recomenda na Papa coe toer forza, „pa prohibi catolicanan di leza Escritura Santa scirbir den un lenga koe nan por comprende bon, pasobra si pueblo compara algun dia lo k'e ta para scirbir den Bijbel coe lo k'e ta worde hacir den Iglesia Catolica, lo e jega na convence, koe Doctrina Romana ta hopi diferente i muchoe mas na contradiccion coe preceptonan di Evangelio. I e ora-ai Obisponan lo ta exponer na desprecio i odio general.

E courant-ai lo a haci mas sabir, si na lugar di ocupé coe Iglesia Romana, el a ocupé, por egenplo, coe lo k'e ta sosode actualmente na Amsterdam coe asuntoe di Iglesia Protestant.

En cuantoe na contenido di e manuscrito, nos ta bisa solamente: koe nunca a existi un Obispo Romano, muchoe menos tres, i lo no existi nunca un pa doena aviso na un Papa morto. Na 1573 Papa Julio III, koe a goberna 1550 té 1553, tabatin 18 anja morto.

Protestantnan lo no comprende nunca, koe e tempoe den cual nan scirbidonan por a propaga sin castigoe mentira di mas vergonzosonan, a pasa completamente i koe e tempoe-ai lo no bolb'e mas?

(Maashode).

Curioso.

Poco dia pasar Tribunal di Casacion di Roma a doena su sentencia riba un asuntoe, koe ta trata di *cincoc centesimi* (cincoc cens chikitoe). Un abogado, Nicola de Siano, a pasa na Porta Pia, dia 22 di September 1884, i e tabatin cerca di e un sacoe di papel coe 300 gramos di sucoc. Comisarianan di e lugar-ai a exigí koe e mester a paga: 4 *centesimi* di derecho i 1 *centesimo* pa zegel. E abogado a paga, ma protestando i reservando su derecho di toema medida hudicial af-contrá, pasobra e cantidad di sucoc, koe e tabatin, ta menos di mei-kilo, koe ta lo k'e ley-nan di aduana ta estipula. El a dagvaarde ciudad di Roma pa devolucion di e *cincoc cens chikitoe*, koe el a paga inhustamente, i rechtbank a sentencia na su favor. Ciudad a apela na un tribunal superior, koe a sanciona e promer sentencia. Coe un zelo, digno di un asuntoe di mas balor, ciudad a pasa su causa na Tribunal di Casacion; ma aki tambe nan a sentencia na favor di e abogado de Siano, i ademas Roma mester a paga 3,500 lira pa gastonan di proceso.

Mision Catolica na Africa.

Den un courant Protestant, *de Heidenbode*, nos ta leza lo k'e ta sigi:

„E Catolicanan, koe den ultimo 25 anjanan a extende nan di un manera particular na Zuid di Africa, tin awendia na provincia Occidental di Colonia di Kaap, ademas di nan klooster, schoolnan, etc., un institucion pa educacion di Misionarionan koe nan lo bin manda na Africa Central. E instituto ai su nomber ta „Dunbrody College“, bao di direccion di Jesuitanan. Ai tin hopi student Ingles, Aleman, Frances i Holandes, koe, cerca nan ensenjanza ordinario, ta ricibi tambe instruccion den lenga i dialectonan di e lugar interiornan di Africa. Nan tin tambe den e mees provincie ai, un institucion pa e Misionario bieuw i mancaronnan di interior; un school di ofici pa mucha homber, i un school pa mucha muher, koe zusteran ta dirigi; ademas un molina, pakoes, winkel di amid, observatorio, imprenta i un school di arquitectura. Nan libreria ta contene hopi mil tomo di obra clasicanan den lenga morto i biboenan. Como e padernan por dispone di un numero ilimitar di hende pa traha, nan a logra di planta rondó di e instituto masjar hopi paloe, i haci e terreno secoc-

ai propio pa agricultura, na beneficio di e instituto. No ta larga duda, koe Catolicanan ta practico den trabaoonan di nan Misionnan.

Biba Republica!

Senado Frances a acepta un ley riba instruccion publica, un ley koe ta prohibi admision di religiosonan como meester di school publiconan. Den cincoe anja di tempoe, lo no tin ningun meester-religioso mas den schoolnan di Francia. Asina majoria republicanano di Senado a resolve, aceptando e ley-ai, koe tabata discutir cuater dia largoo, i rechazando proposicion di Mr. Bardoux, koe tabata kier pa nan no accepta esai sin aprobacion di consejo municipalnan. Bardoux ta un republicanano, koe a causa admiracion di toer miembronan di su partida exigiendo, koe nan meste respalda voluntad di pueblo. El a haci toer su esfuerzo pa evita koe Republica ofendo pueblo di un manera asina grosero, ma su apelacion na sintimentonan liberal, a haci masjar poco efecto. Republicanonan no ta usa lenga di libertad sino como un medio pa eleva nan mees. Asina nan a haja lo k'e nan ta busca, nan ta bira un be poor koe Jacobinonan. Nos lo mira esai pronto.

Coe pretexto di restablece unidad moral den Francia, nan ta bai doena na jioe di hende pobernan, mees ternan, koe lo tin pa encargo: ki ta fé di e muchanan i sinja nan desconoce toer tradicion i gloria di tempoe pasar. Esnan, koe ta kere di establece union di e manera-ai, ta ganja nan mees henteramente. Nan no ta corda riba oposicion di concenci, riba e irritacion, koe e medida despoticonan-ai ta exita semper, ora nan ta proporciona danjoe material, ademas koe nan ta ataca e terreno delicado di alma. Mr. Bardoux a pronostica riba tribuna, koe e ley di school lo haci institucion republicanonan bambolea; i no ta e só ta di e opinion-ai.

¡Ai di pover Francia! kiko lo ta di dié ora pueblo oprimir coe libertad, busca di libré di e tirania republicanano!

Un Calculo.

Hopi hende no sa por recorda e dia fiho di siman, riba cual nan jioenan a nace. Ma semper nan sabi fecha, luna i anja di nan nacementoe. Pa haja lo k'e nan no sabi foi di e tres cosnan koe nan sabi, nan por sigi e regla-aki. Dividi e numero, koe ta e anja den cual un hende a nace, coe 4 i conta e cuarta parte-ai [sin haci caso di lo k'e sobra na division] cerca e numero di anja. Cerca suma di e dos cantidadnan-ai agrega asina tantoe dia koe tin foi 1° di Januari té n'e fecha di nacementoe; i despues dividi e total pa 7. Si na e division-aki sobra 1, 2, 3, 4, 5, 6 ó 0, nomber di e dia di nacementoe ta respectivamente 1 Dia Domingoe, 2-Luna, 3-Martis, 4-Razon, 5-Huebos, 6-Bierno, 0-Sabra. Larga nos doena un egemplo. Papa Leon XIII a nace dia 2 di Maart 1810, di moda nos tin di haci e calculo-aki:

	1810
1 parte ta.....	452
Januari.....	31
Februari.....	28
Maart.....	2

Suma di e 5 cantidad ta 2,323. Y si nos dividi e suma-ai coe 7, ta sobra 6. Papa Leon XIII a nace riba un Dia Bierno.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

MAANDAG jl. zijn in openbare zitting door den Kolonialen Raad zonder hoofdlijke stemming aangenomen: een Ontwerp-verordening tot wijziging, aanvulling en verhooging der Koloniale Huishoudelijke Begrooting voor Curaçao over 1886, en eene, houdende aanvulling van art. 8 der Verordening dd. 28 Juli, 20 Dec. 1881, [P. B. N° 28,] houdende bepalingen op de heffing van het

recht van accijns op sterke dranken in de Kolonie Curaçao.

— De Heer C. C. J. van Romondt, Post-directeur alhier, maakt bekend dat voortaan, met uitzondering van Zon- en feestdagen, postzegels en briefkaarten verkrijgbaar zijn van 's morgens acht tot 's namiddags drie uur; op de maildagen echter niet later dan tot het uur van sluiting der pakketten.

— In *La Industria*, een veelgelezen blad van Coro, wordt (18 Maart jl.) met erkentelijkheid hulde gebracht aan de Heeren Gebroeders BETHENCOURT, die namens wijlen hun vader Don AGUSTIN, een kostbaar geschenk vereerd hebben aan het Colegio „San Agustin“ te Coro. Het geschenk bestaat in een prachtige koorkap met stoel; op de fraaie schelp van de kap prijkt de beeltenis van den H. Augustinus.

— Den 12n. dezer is de Heer Horatio E. Oduber in het *Bellerue Hospital Medical College* te New-York tot *Med. Doctor* gepromoveerd.

NEDERLAND.

H. H. M. M. de Koning en de Koningin hebben hun jaarlijksch bezoek aan de hoofdstad bepaald van 27 April tot 3 Mei.

— Tot lid van de Tweede Kamer in het kiesdistrict Maastricht is gekozen de heer L. F. H. C. Ruland, burgemeester van Vaals, met 742 van de 1237 geldige stemmen.

— De Tweede Kamer was opgeroepen tegen 1 Maart jl.

— Het regeerings-antwoord betrekkelijk art. 194 is gereed. Het regeerings-artikel heeft geringe, echter geen principiële wijziging ondergaan; in 't regeerings-antwoord wordt geconstateerd dat krachtens de nieuwe bepaling subsidiëring van bijzondere scholen geoorloofd is.

AMSTERDAM, 12 Maart. — De politie heeft heden middag met blanke sabel een troep Socialisten uiteengedreven, die zich op dreigende wijze in een deraanzienlijkste wijken verzameld hadden.

Een deputatie van Socialisten begaf zich heden naar den Burgemeester en verlangde, dat een begin zou gemaakt worden met oprichting van openbare gebouwen, teneinde aan de arbeidende klasse werk en geld te verschaffen. De Burgemeester weigerde, in die lieden het karakter van afgewaardigden te erkennen en verklaarde, dat er maatregelen door de Overheden beraamd waren om den noodlijdenden bij te staan. Doellooze openbare gebouwen te laten oprichten, ging niet aan, zeide hij; daarentegen wilde hij de deputatie den goeden raad geven om voortaan af te zien van het in 't openbaar samenroepen der menigte; ook diende men te weten, dat de Overheid besloten is, de orde in alle omstandigheden krachtig te handhaven.

BUITENLAND.

ROME, 12 Maart. — Het Italiaansche ministerie bevindt zich wegens de sterke oppositie, welke tegen de financiële politiek der regeering gevoerd wordt, in zeer hachelijken toestand.

— Z. H. Paus Leo heeft dezer dagen de bibliotheek der Heidelbergse Universiteit met een kostbaar geschenk verrijkt, waaraan dan ook een ereplaats onder de Latijnsche en Grieksche manuscripten zal ten deel vallen.

— 14 Maart. Kardinaal Jacobini heeft eene door vele Polen ondertekende petitie ontvangen, waarin tegen de benoeming van dr. Dinder tot Aartsbisschop van Posen-Gnesen enige bezwaren worden ingebracht. De ondertekenaars uiteen niettemin in hetzelfde stuk hun leedwezen er over, dat hun handelingen niet weinig de moeilijkheden van de Paus met Duitschland vermeederen.

BERLIJN, 12 Maart. — Het jongensweeshuis te Boerde (Westfalen) is afgebrand; 5 personen kwamen bij den brand om en 30 andere kwamen verwondingen.

— Heden sterke sneeuwval in vele plaatsen van Duitschland; de haven

van Lübeck is door ijs geblokkeerd.
— 14 Maart. Vooral in Schlesiën heeft de sneeuwval verschrikkelijke rampen veroorzaakt. Onderscheidene dorpen werden onder de sneeuw bedolven, en de bewoners moesten er zich er uitgraven. Vijf kinderen bevroren op weg naar de school.

— 15 Maart. In de beroemde badplaats Wiesbaden werd heden een hevige aardstoot gevoeld. Ook in de stad Granada (Spanje) had een aardbeving plaats, welke 7 seconde aanhield. Grootte schrik heerscht daar onder de bevolking.

CONSTANTINOPEL, 12 Maart.— Wanneer Griekenland de wapens niet nederlegt, zullen, volgens aller verwachting, de Mogendheden haar gezanten uit Athene terugroepen.

LONDEN, 12 Maart.— Te Birmingham beginnen nu reeds de conservatieven zich voor den verkiezingsstrijd van Mei a. s. uit te rusten. De vooruitzichten zijn voor hen bevoordelend.

— Gedurende de maand Januari zijn hier een 20-tal personen door dodelijke korden gebeten. Een gebetene is ten gevolge daarvan aan waterrees een verschrikkelijken dood gestorven. De heer Pasteur schrijft naar Bradford, dat hij geen inentstof kan verzenden; er wordt een fonds verzameld, om de onbemiddelde zieken naar Parijs te laten vervoeren. Eenige Britsche geleerden hebben besloten een commissie uit hun midden naar Parijs te zenden, teneinde een onderzoek in te stellen betreffende Pasteurs nieuwontdekt geneeskundig systeem tegen de waterrees. Ook uit Weenen zal dr. von Frisch met hetzelfde doel naar Parijs worden afgezonden, en wel door ondersteuning van een damescomité met Vorstin Metternich aan den spits. — De Bark van Frankrijk heeft 40,000 frs., Baron Rothschild evenveel, en het Instituut van Frankrijk 30,000 frs. aangeboden tot oprichting van een *Pasteur-Instituut*. — Den 12n Maart beliepen de schenkingen voor genoemde inrichting 250,000 frs.

— 14 Maart. Gisteren werden in den Kabinet-raad Gladstone's voorgedragene artikelen voor „Home Rule” meer dan koel ontvangen; het is te vreezen, dat deze wetsvoordracht de ontbinding van het ministerie zal ten gevolge hebben. — Volgens de Standard wil Gladstone aan de Ieren een parlement geven met Een Kamer, zetelende te Dublin; Ierland zal verder ook vertegenwoordigd worden in het Britsche Parlement; niet echter naar verhouding zijner bevolking maar overeenkomstig zijn bijdragen tot de Staatsinkomsten. De politie zal komen te staan onder de Regeering van Dublin; alleen tot veiligheid van leven en eigendom zal in sommige gevallen het Engelsche of Koninklijke leger Ierland kunnen binnenrukken. De Iersche rogeering zal ook geen belasting kunnen heffen op den invoer van waren uit Engeland, noch overeenkomsten mogen sluiten met vreemde Mogendheden.

— 15 Maart. Geruchten waren in omloop dat reeds eenige ministers waren afgetreden; later werd zulks beslist tegengesproken. Heden bevonden zich de als afgetreden ministers genoemde heeren Chamberlain, Trevelyan en Hennage in het Lagerhuis en hadden op hun gewone ministerieele zetels plaats genomen.

VALENCIA, 18 Maart.— Z. D. H. Mgr. Uzcátegui heeft besloten te Valencia (Venezuela) een bisschoppelijke school op te richten, waar de leerlingen gedurende drie jaren voorbereidende studiën doen om later te Caracas de gewijde wetenschappen verder te gaan beoefenen en te voltooien.

PUERTO CABELLO, 11 Maart.— Heden avond had de plechtige inwijding plaats van een Gasthuis voor noodlijdenden en gebrekkige lieden. In dat gesticht zullen opgenomen worden al degenen, die geen onderkomen hebben en van de openbare liefdadigheid leven. De stedelijke Raad, die het Gasthuis heeft opgericht, heeft ook, om het gesticht

vasten grondslag te geven, de bedelarij in het district verboden.

Lesseps te Caracas.

Den 8n dezer maand stapte graaf Ferdinand de Lesseps te La Guaira aan wal en gedurende het kort oponthoud van de stoomboot op die reede spoorde de beroemde reiziger door naar de hoofdplaats van Venezuela. Met geestdrift, natuurlijk, werd hij te Caracas ontvangen, en in de weinige uren van zijn verblijf werd de hekl van Suoz en Panamá ook aangenaam lastig gevallen door een „Reporter” van La Opinion Nacional.

„De algemeene en bijzondere punten waarover het onderhoud liep—zegt La Industria van 18 Maart jl.—en die betrekking hadden op het grootsche werk van het kanaal van Panamá; de juiste opmerkingen vol waardeering van Venezuela en zijn Herschepper (generaal Guzman Blanco); de lof die hij overhad voor de werken en den vooruitgang, welke het land aan den voortreffelijken Guzman verschuldigd is, en zijn overtuiging, dat de Republiek met alle recht hoop mag koesteren op een schitterende toekomst tijdens het nieuwe bestuur van den Generaal Guzman Blanco—dat alles verdient wel ter kennis van allen gebracht te worden.

„Sprekende over „den Herschepper des Vaderlands” en met het oog op het prachtstuk van nijverheid, den spoorweg van La Guaira, zeide de Lesseps o. a.: „Guzman Blanco behoort tot de meest merkwaardige mannen; mij bevalt hij voornamelijk omdat hij een karakter bezit, dat bij uitnemendheid over moeilijkheden weet te zeggieren” en als aanduiden voor generaal Guzman, dat men hem bij zijn terugkomst in Venezuela zou gelieven aan te bieden, schreef de Lesseps het volgend distichon:

Caracas a vaincu l'obstacle de hauteur;
Le Président Guzman en fut l'heureux vainqueur.

Hier laten wij Señor Juan Luis Aldrey zelf zijn onderhoud met de Lesseps verhalen.

„Ik werd door den beroemden man zeer beleefd ontvangen, en na de gewone plichtplegingen zeide ik:

—Mijnheer! Mijn vader, de Directeur van La Opinion Nacional, heeft mij opgedragen, gelijk ik thans de eer heb te doen, u zijn eerbiedige welkomstgroeten aan te bieden, en tevens mede te deelen, dat hij van harte bereid is de kolommen van zijn blad volkomen tot uwe beschikking te stellen. Ons blad immers heeft altijd volgaarne de echo willen zijn van alle berichten, welke zijnen lezers bewondering konden inboezemen voor den arbeid, aan het bouwen van het Kanaal ten koste gelegd; het heeft immer den gang der werkzaamheden op den Isthmus gevolgd, welke alleen reeds voldoende zijn om uwen naam te vereeuwigen.

— Dank, Señor Aldrey! Ik hoop dat gij uwen vader zult mededeelen, dat La Opinion Nacional mij niet onbekend is; het is een ernstig en algemeen bekend blad; meer dan eens heb ik het met genoegen gelezen en van zijn welwillende waardeeringen opzichteus mijn persoon dankbaar kennis genomen. Daarom is het mij aangenaam, u de gewenschte inlichtingen mede te deelen betreffende het Kanaal.

Twijfel er niet aan, dat het door mij binnen drie jaren zal geopend worden: de werkzaamheden zijn in volten gang, en wij beschikken over machines van zulk een vermogen, dat zij den arbeid vertegenwoordigen van 500,000 man. Wij hebben thans de opruiming voltooid van een kolossalen berg, n. l. 30,000 kub. meters zwartsteen, loopende van Colon tot aan de eilanden van den grooten Oceaan; tegenwoordig werken wij met 25,000 arbeiders. Alles, alles doet mij de hoop koesteren, eenmaal het grootsche denkbeeld van deze ontzaglijke onderneming verwezenlijkt te zien.

— Wat den gezondheidstoestand aldaar betreft, mijnheer, geloof ik niet, dat er de voltooiing van het werk door verhinderd zal worden, en dat de vrees gegrond is, die velen doet denken aan een mogelijke mislukking van het Kanaal?

— Neen, Señor! In de aangrenzende bergstreken hebben wij een geschikte plaats ingericht voor 17 ziekenhuizen; welke heelengaar buiten de linie der werkzaamheden gelegen zijn om de besmetting der koorts te voorkomen; daarin vindt men al wat onontbeerlijk is voor een goede oppassing en verzorging der zieken, en meer dan 500 vertrekken. De Zusters van Liefde verleenen er haar krachtadigen bijstand. Om-

trent de ziekte zelve weet men veel te overdrijven. Op dit oogenblik zijn er geen gevallen van koorts, en deze zal langzaam geheel verdwijnen, naar mate ons leger van „sappeurs der nijverheid” meer aan het klimaat gewoon gaat raken. De Maatschappij heeft ook over de geheele linie hotels en verder afzonderlijke woningen doen oprichten, waar de werklieden alle levensgemakken kosteloos genieten kunnen; van daar heerscht onder hen veel opgewektheid en lust voor den arbeid, en er is niets, dat een beletsel wezen zal om de uitgraving van het Kanaal tot op de bepaalde plaats gelukkig ten einde te brengen.....

— En zal UEd. spoedig in Amerika terugkomen?

— Noen, Señor! Binnen twee of drie jaar kom ik ter plechtige opening van het Kanaal.

— Wat heeft UEd. wel gedacht van den spoorweg tusschen La Guaira en Caracas?

— De spoorweg is inderdaad een merkwaardig werk, en treffend ook wegens de stoutheid van opvatting. Het is zeker een werk van Guzman Blanco, niet waar?

— Ja, Mijnheer!

— Het geeft genoeg te verstaan, wat buitengewone man hij is, die zoozeer het vaderland van den grooten Bolivar tot eer en grootheid weet te verheffen. Ik heb bijna geen tijd gehad om Caracas te bewonderen; maar te oordeelen naar het weinige dat ik gezien heb, kan ik U verzekeren dat het een stad is, welke fraai en liefelijk onthult. Ik zie duidelijk dat de hand van Guzman Blanco haar in kort verloopende tijd aanmerkelijke uitbreiding gegeven heeft; en is het niet aan hem alleen, dat men al die gebouwen te danken heeft, welke haar verfraaien, als ook de beschaving, waarvan zij een sprekend bewijs leveren?

— Ja, Mijnheer. Guzman Blanco moeten wij dank weten voor al hetgeen UEd. hier bewondert; hij bemint zijn Vaderland en heeft het geschonken, wat ons tegenwoordig in eer en aanzien brengt en een plaats doet innemen onder de beschaafde en naar vooruitgang strevende Natien. Om die reden dan ook roept ons volk hem thans eenstemmig uit tot zijn bestuurder voor de aaustaande constitutioneele regerings-periode. Een nieuwe vermeerdering van beschaving en voorspoed staat Venezuela te wachten. Wellicht is het U niet onbekend, dat Guzman Blanco vooraf bedankt had voor zijn verkiezing tot President der Republiek; maar de algemeene wensch van zijn medeburgers maakte het hem tot plicht haar te aanvaarden, en zoo geeft hij zich gewonnen voor de dankbaarheid des volks, dat tot hem de bede richt om in het algemeen belang dit nieuwe offer op het altaar zijner smettelooze vaderlands-liefde te brengen.

— Het doet mij genoegen, zulks van U te vernemen. Gewis, Guzman Blanco is een buitengewoon staatsman en verdient ten volle uw aller vertrouwen in zijn onbaatzuchtigheid en onwrikbare energie, opdat uw rijk en schoon land alzoo tot voorspoed en geluk moge komen. Dit toch is de reinste glorie en iunigste voldoening, waar een staatsman als Guzman Blanco naar streven kan, nadat hij reeds zooveel goeds aan zijn land bewezen heeft.”

'S Hage, 22 Januari, 1886.

Muy Estimado Amigoe Cobi.

Dos dia despues Haay a propone nos di bai pisa coe reda grandi den rioenan; ma ora nos a tende koe tabatin muchoe ijs ainda nos mester a larga nos plan para té despues; ma con toer esai toch nos a probecha di un otro ocasion. Haay mester a bai pa su Sjon na Amsterdam pa cualkier affaire i di esai nos kier a probecha no juist pa mira Amsterdam, ma pa tira un bista riba toer e coenucoenan bonitoe koe ferrocarril ta pasa, koe di berde ta bale la pena. Di Schiedam un cuart'ora coe ferrocarril na Noord, nos ta contra un stad grandi, Delft; 5 minuut coe ferrocarril pa Z. West nos tin Rotterdam; 20 minuut pa Noord di Delft, nos tin 's Hage; 20 minuut mas aleuw nos ta contra un stad chikitoe jamar Voorschoten: un 5 té 10 minuut mas aleuw ta contra un stad grandi trobé Leiden: 25 minuut di aja nos tin stad grandi Haarlem i meimei di e dos stad ferrocarril ta pasa ainda 5 Sabana chikitoe, oenda tin masja negoci. Mi no ta keré koe na henter mundoe tin tantoe stad grandi hantoe den un distancie asina chikitoe, p'esai no ta cos di papia koe e ferrocarril ta haci bon negoci. Foi Rotterdam té Amsterdam ferrocarril ta pasa na da mas koe coenucoenan, mas parti Weiland e. s. tara jeen di jerba, oenda

baca, bué i cabainan sa comé aden; ma Cobi no meste corda koe ta manera na Cersouw, oenda bestianan ta camina noema toer camina i koe nan por kibra traukera pa comé coominda di hende! ki dia! cada coenucoe ta cortar pa rioenan chikitoe, koe nan ta jama „sloot” i algun di nan ta asina hanchoe koe ni hende por pasa over, i si uu of otro bestia ta camina pa disgracia los na camina publick, anto djies polies ta cohé i su donjo meste paga boet.

Mainta tempran nos a bai na Station di ferrocarril (mi no ta keré koe por tin un station mas mahoes den henter Hoelanda koe aja na Schiedam), i apena nos tabata camina para warda ferrocarril riba perron of Haay ta mira chef di Station bini, el a comindé segun su manera coe un papiamentoe riba awa—ceroe, sneeuw i ijs.

Ora e Chef a fadé, koe e meste sinja nos camina riba ys pa nos por haci e biage riba schuatsen, Haay a para trobe coe su manoe den su sacoe i ta bisa e Chef: „Neen, zie je, dat zellen we nou ereis „niet doen! ik gaat ereis naar Hamsterdam hom heens te kaiken, hoe jelui „broers, de Protestanten de Grootte Kerk „barreadeeren, zie je! Want dat zal toch „wel het heutje wezen van jelui Hevaugelissatie. Hik eb et jou haltijd gezet „zie je, maar jelui willen et niet glooven; „hals jelui buiten de aven bennen, dan „mot jelie schuit te pletter slaan tegen de „rots van Sint Pieter; zie je, en zoo zal „et nou hook wel gaan en dan slaan halle „plankies los, zie je. Dus hik gloof dat „de Chef goed zou doen met hal vast te „gaan leeren zwemmen, dan ken je bij „tijds nog de waren avcu kizwemmen, „zie je.”

[No, esai lo nos no haci awor. Mi ta bai un ratoe na Amsterdam, bai mira, com bo roeman protestantuan ta barreadeer Kerki Grandi, pasobra esai lo ta wel tin di boso Evangelissatie: mi a bisa semper, ma boso no kier tende, si boso ta foi haaf, anto boso barcoe lo kibra contra baranca di S. Pedro i asina lo bai i anto toer tabla lo los. P'esai mi ta kere koe Chef lo haci mas mihor di sinja landa, anto e por landa drenta den haaf berdadero.)

E Chef, sabiendo koe Haay tabata papia di bon coerazon, no a toemé na maloe, i nos toer mester a harri su manera di papia.

Ora nos a jega Amsterdam un tanw di hende tabata na station di ferrocarril i no tabata pa curiosidad pa mira ferrocarril jega koe nan a bini, ma un spiritu di Communismo a jama nan hantoe. Nan toer tabata Socialistan koe kier a haci un sorto di demonstracion contra gobiernoe. Si Cobi, na Hoelanda tambe e sorto di hende ta haci basta boroto. Publicamente nan a canta „Marseillaise” na caya buscando di lamanta pueblo pa haja, manera nan dici „Recht voor allen” (derechoe pa toer). Toer hende ta masjar spantar coe e sorto di hende, koe no kier nada menos koe Igualdad pa toer of Libertad pa horta i mata.

Apena nos tabata den stad of un di e cananjanan tabata ofrece nos un pampel, koe tabatin pa titel „Recht voor allen”. Toer siman e coerant ai ta sali i ta lamanta pueblo pa haci manera nan roemanman a haci, ora nan a xina Parijs.

Ora Haay a mira e titel uocma, el a puntra un 2 di e hendenan, kiko e pampel tabata nifca i un humber a bisé: „Meneer! Recht voor allen, twee centen! Hier zie je hoe men ons volk verdrukt! we willen vrij zijn! Leve de Gelijkheid! Leve de Vrijheid! (Sjon! Derechoe pa toer, dos cents! Aki bo ta mira com nan ta poersigi nos pueblo! Nos kier ta liber! Biba Igualdad! Biba Libertad!) Ma Haay basta spiertoe dici „Jullie schreeuwen maar, vrijlijds, van „gelijkheid en broederschap maar hij „gelijk zoeken jullie maar te profeteeren, „maar nooit zellen jullie halles gelijk „maken. Der motten Eeren en knechts „blijven. Zoo was et haltijd en zoo zel „et hook haltijd blijven. Tis me en ra „re boel en dan jullie mit die Mijn „nent [Dynamiet] t'is gemeen, zie je! [Boso ta grita noema di Igualdad y Fraternidad, maar di berde boso ta busca di probechá di hende, ma nunca lo boso haci toer cos igual. Mester tin Sjon y Cria. Asina tabata semper y t'asina lo keda. Ma ta cos masja raar i anto boso coe e dynmiet: ta gemeen.]

Riba di e palabra nan a fica kotoe i nan no a respondé nada. Nunca nos a corda koe Hoelanda t'asina aleuw eba den camina di perdicion. Tin koe ta harri e sorto di demonstracion publico, ta consideré como un momentoe di pasion maloe koe lo baha bien liger, ma cos no ta asina. Pueblo ta rabia, gobiernoe a maltrata nan i nan kier satisfaccion. Foi

